

An aerial photograph of a two-lane asphalt road cutting through a dense, lush green forest. A small, dark-colored car is visible on the road, positioned between the words 'van' and 'Jesse'. The text is overlaid on the image in white, with the author's name at the bottom in yellow.

De
redding
van
Jesse
Woods

ROMAN

CHRIS FABRY

Chris Fabry

De redding van
Jesse Woods

Roman

Vertaald door Jaap Slingerland

KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Vertaling: Jaap Slingerland
Ontwerp omslag: Studio Jan de Boer
Lay-out binnenwerk: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 297 2993 2
ISBN (e-book) 978 90 297 2994 9
NUR 302
www.kokboekencentrum.nl

© 2020 KokBoekencentrum Uitgevers

Originally published in English in the USA under the title *The Promise of Jesse Woods* by Chris Fabry.

Copyright © 2016 by Chris Fabry.

Dutch edition © 2020 by KokBoekencentrum with permission of Tyndale House Publishers, a division of Tyndale House Ministries. All rights reserved.

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

1

Zondag 7 oktober 1984

Ons gesprek werd even overstemd door de herrie van de metro. Aan de andere kant van het spoor had je de dreigende hoogbouw waar Dantrelle Garrett woonde. Dezelfde Dantrelle zat nu op mijn bank te kijken naar de honkbalfinale. Hij speelde wat met een verweerde bal en om zijn andere hand zat mijn oude honkbalhandschoen.

‘Wie zijn die mensen eigenlijk?’ vroeg hij. Hij wees naar een foto op mijn boekenplank.

‘Dat ben ik met mijn broer. Toen waren we nog wel een stukje jonger.’

Dantrelle bestudeerde de foto. ‘Jij komt hier zeker niet vandaan?’

Ik kende hem nu drie maanden en dit was zijn eerste vraag over mijn achtergrond. Ik greep mijn kans.

‘Ik ben opgegroeid in Pittsburgh en daarna verhuisd naar een dorpje in West Virginia.’

‘Waar ligt dat?’

‘Een heel eind bij Chicago vandaan,’ zei ik.

‘Hou je van je ouders?’

‘Tuurlijk.’

‘Waarom heb je dan geen foto van ze?’

‘Heb ik wel, ergens in een album.’

‘Als je van ze houdt, horen ze op de mooiste plank.’

Ik haalde mijn schouders op.

‘Waarom ben je naar Chicago verhuisd?’

Dit was geen lichte kost voor een achtjarige, maar in de flats werden ze al vroeg wijs. Ik vertelde hem over mijn studie, dat ik een major had gedaan in theaterwetenschap en een minor

in counseling, maar hij keek glazig.

‘Wil je popcorn?’ vroeg ik dus maar.

Dantrelle knikte en ik haalde mijn grootste schaal tevorschijn. Daarna zette ik een pan op het vuur. De geur van popcorn met druipende boter riep een herinnering bij me op die ik snel wegdruckte. Ik ging naast Dantrelle zitten en stak van wal.

‘Als kind was ik gek op honkbal. Honkbal was mijn leven. Maar we verhuisden naar een dorpje waar iedereen fan was van Cincinnati, de grootste stad in de buurt. Terwijl ik natuurlijk voor Pittsburgh bleef.’

‘Had je dan vaak ruzie?’

‘Viel wel mee. Ik begon er gewoon nooit over. Maar leuk is anders.’

Dantrelle propte een handvol popcorn in zijn mond. De boter droop van zijn kin. Ik reikte hem een servet aan maar dat legde hij op zijn schoot.

‘Denk je dat Chicago gaat winnen?’ vroeg hij, mijn verhaal compleet negerend.

Voor fans van Chicago was het een fenomenaal jaar geweest. Elke wedstrijd van het team werd live uitgezonden. De beste presentatoren versloegen de wedstrijden en de gouden generatie speelde nog één keer de sterren van de hemel.

‘Dat lijkt me wel. San Diego wint de finale echt niet drie keer op rij.’

Mijn telefoon rinkelde tijdens het staartje van de zevende inning. Het zou mijn moeder wel weer zijn. Ik wilde de draadloze handset laten rinkelen, maar nam hem uiteindelijk toch op, juist toen de bal op tv door de benen van een Chicago-speler rolde. San Diego kwam langs, tot grote ergernis van Dantrelle.

‘Matt?’ De stem kwam me vaag bekend voor.

‘Met wie spreek ik?’ was mijn wedervraag.

Gegrinnik aan de andere kant. ‘Met een stem uit je verleden.’

‘Dickie?’ vroeg ik. ‘Hoe gaat het met je?’

‘Bizar goed,’ zei hij gekscherend. Zijn vaste grapje bracht alle bitterzoete herinneringen aan mijn jeugd meteen naar boven.

Dickie en ik waren elkaar uit het oog verloren. Na de middelbare school was ik doorgegaan met mijn leven en had ik eigenlijk niet meer achteromgekeken.

‘Dan gaat het met jou in elk geval een stuk beter dan met de wedstrijd. Zit je ook te kijken?’

‘Erg Amerikaans is het misschien niet, maar ik ben geen liefhebber van honkbal.’

Ik sloot mijn ogen en zag de heuvels weer voor me. Onze fietsen ook, en alle escapades naar het winkeltje van Blake.

Dickie Darrel Lee Hancock had een witte moeder en een zwarte vader. Die gemengde afkomst stond in 1972 sowieso garant voor een zwaar leven, maar bij ons in Dogwood kon het altijd nog een tandje zwaarder. Zijn beklemmende kindertijd had hij dan ook alleen met veel doorzettingsvermogen weten te overleven. Dickie had destijds samen met zijn moeder in een appartement boven een garage gewoond, net buiten het dorp, en was altijd een beetje een buitenbeentje geweest. Zo zullen we elkaar wel hebben gevonden: we waren alle drie buitenbeentjes.

‘Hoe kom je eigenlijk aan mijn nummer?’ vroeg ik.

‘Ik heb je ouders gebeld, dozo.’

Dozo. Zo was ik al jaren niet meer genoemd en de klank gaf me een warm gevoel.

‘Ze zeiden dat je niet meer zoveel bezig bent met vroeger.’

‘Dat is niet waar,’ loog ik.

‘Ik kreeg je nummer anders niet bepaald van ze cadeau. Alsof ze liever niet wilden dat ik je belde. Misschien wel vanwege het laatste nieuwtje.’

Bij die woorden stond ik op en tikte op Dantrelles schouder. ‘Ik ben zo weer terug.’ Ik stapte het appartement uit, liep de hal in en sloot de deur achter me. ‘En welk nieuwtje is dat precies?’

‘Het nieuwtje over Jesse.’

Haar naam, en Dickie die hem uitsprak, bezorgde me een rilling. Hier had ik op gewacht. Dit had ik al jaren zien aankomen. ‘Gaat het goed met haar? Is er iets gebeurd?’

‘Ze is verloofd, Matt. Ze trouwen zaterdag.’

‘Komende zaterdag?’

‘Ja. Ik weet het zelf ook nog maar net, anders had ik je wel eerder opgespoord. Mijn moeder vertelde het me.’

Ik liep de hal door, naar een raam met een goed uitzicht op de rails en de spookachtige hoogbouw. Vanaf mijn galerij zag je in het oosten een bruisende, wervelende stad. Maar in het westen, voorbij de stalen scheidslijn, lag een andere, troosteloze wereld. Maar één huizenblok verderop. Die wereld herinnerde me aan Dogwood.

‘Met wie trouwt ze?’

‘Wat is dat eigenlijk voor herrie?’ vroeg Dickie, de vraag ontwijkend.

Ik was even stil, hoorde niets en besepte toen dat de metro langsreed. Het open raam liet niet alleen de zware herfstlucht binnen, maar ook de ratelende soundtrack van mijn leven.

Ik vertelde hem over de metrolijn en vroeg toen nog eens: ‘Zeg op, wie is de geluksvogel?’

‘Earl Turley.’

Bij die naam kreeg ik een knoop in mijn maag en even kon ik geen woord uitbrengen.

‘Ja, ik kon het ook niet geloven,’ beantwoordde Dickie mijn stilzwijgen. ‘Ik weet wat voor gevoelens je voor haar hebt gehad.’

‘Wauw,’ zei ik. ‘Ik waardeer het dat je me dit vertelt.’

Dickie wachtte even, alsof dit nog niet alles was. ‘Matt, je vader gaat de trouwdienst leiden.’

Zijn woorden voelden als een dolksteek. ‘Als het over Jesse ging, waren hij en ik het sowieso nooit met elkaar eens.’

‘Dat snap ik. Ik weet nog wel hoe ze over haar dachten.’

‘Ga jij naar de bruiloft?’ vroeg ik.

‘Ik ben niet uitgenodigd.’

‘Dat is geen antwoord op mijn vraag.’

‘Daar gaat het ook niet om, Matt. De vraag is: wat ga jij eraan doen?’

‘Doen?’ vroeg ik. ‘Het lijkt me nu een beetje laat om nog iets te doen. Alsof ik Jesse zomaar kan ompraten.’

‘Jij bent anders wel degene die ze opzocht toen ze het zwaar had. Misschien is het nog niet te laat.’

‘Als je dat romantisch bedoelt: Jesse heeft nooit dezelfde gevoelens gehad als ik.’

‘Dat is niet waar.’

‘Waar heb je het over?’

‘Jij weet niet alles over haar. Ik weet dat ze je een tijdlang in vertrouwen heeft genomen, maar er zijn een paar dingen... Luister, het zijn mijn zaken niet. Het leek me goed om je te bellen. Zodat je het wist.’

‘Wacht, je weet iets. Je herinnert je iets.’

Dickie zuchtte. ‘Ik heb haar een paar keer gesproken. Nadat jij was vertrokken om te gaan studeren. Ze vertelde me dat ze spijt had. Van besluiten die ze had genomen. Ze liet me beloven er niet over te praten. Maar ze moet hebben gedacht dat ik wel de laatste zou zijn die jou ook maar iets wijzer zou maken. Ik denk dat ik zelfs al een belofte verbreek door nu met je te bellen.’

‘En zoiets zou Jesse nooit doen,’ zei ik. Hoewel ze, door met Earl te trouwen, één belofte brak, en dat feit kon ik niet van me afzetten. Dickie was ingewijd in veel van de geheimen die Jesse en ik met elkaar deelden, maar ook hij wist niet alles.

Als een kind gelooft dat de wereld alleen om hem draait, gaat hij vanzelf magisch denken. Hij raakt ervan overtuigd dat hij het vermogen heeft om levensgebeurtenissen te beïnvloeden. Zelf had ik me altijd schuldig gevoeld over de mislukte honkbalfinale van 1972. Als ik niet was verhuisd uit Pittsburgh, was die wedstrijd anders afgelopen. Aan de andere kant van de wereld fladderde een vlinder met zijn vleugels. Een kind in een buitenwijk bad voor zijn lievelingsteam. Ik was die manier van denken ontgroeid door naar Chicago te verhuizen en volwassen te worden. Maar nu zat ik ineens weer met mijn hoofd bij Jesse en bij wat ze gedaan had. Waartoe ik haar feitelijk had aangezet. Misschien kon ik voorkomen dat haar leven nog tragischer zou worden.

Dickie verbrak de stilte. ‘Denk je ooit nog weleens aan wat

er is gebeurd? Denk je nog weleens aan haar?’

‘Soms,’ fluisterde ik, en de woorden begonnen te stromen. ‘Als ik de geur van brandend hout ruik, of als ik ’s avonds krekels hoor, dan ben ik meteen weer terug in Dogwood. Soms mis ik haar, laat ik het maar gewoon toegeven ook.’

‘Weet je nog van die rivieroever?’

Ik glimlachte. ‘Ja. Spectaculair was dat.’

‘En dat paard?’ vroeg Dickie.

‘Ons eerste geheim.’

‘En Madeliefje dan?’

Hij bedoelde Grace. Ik kon haar mollige gezicht zo voor de geest halen, haar vuist gevuld met madeliefjes achter haar rug, en het bouwvallige huis tegen de heuvel, dat erbij hing als een moedervlek op het gelaat van de aarde.

‘Ik weet het allemaal nog, Dickie.’

‘Ja, ik ook.’

‘Vooral de dingen die ik probeer te vergeten.’

Hij vertelde me over zijn werk en wat hij was gaan doen na de middelbare school, maar ik hoorde niets van zijn verhaal vanwege de herinneringen die hij had opgeroepen. Ik bedankte hem voor het bellen.

‘Laat me dit zeggen, dozo: ik weet dat het lang geleden is en ik weet niet of je nu een vriendin hebt. Maar ik denk dat je het aan Jesse verschuldigd bent om terug te gaan. En aan jezelf.’

‘En Earl dan?’ vroeg ik. ‘Dek jij me in?’

‘Jij bent een groter mens dan hij, Matt. Jij bent altijd al groter geweest dan je zelf dacht.’

Zijn woorden deden mijn ogen prikken. ‘Dickie, het spijt me. Ik heb het je nooit kunnen zeggen, maar het spijt me dat –’

‘Je hoeft geen sorry te zeggen. We waren jong. Ik heb wel honderd keer op het punt gestaan om je te bellen en het uit te praten. Het was sowieso niet eerlijk van me om het je kwalijk te nemen.’

‘Fijn dat je dat zegt.’

Toen ik terugkeerde in het appartement, zag Dantrelle eruit alsof hij een stomp in zijn maag had gekregen. Chicago had al sinds 1945 niet meer in de hoofdkompetitie gespeeld. Ze hadden hem in 1908 voor het laatst gewonnen. En met een tegenstander in deze bloedvorm ging het er ook dit jaar niet van komen.

De oude pijn kwam terug toen ik San Diego zag feestvieren. Hun coach liet zijn hagelwitte glimlach stralen en hun sterspeler stuiterde over het veld als een kind dat snoep had gestolen uit een warenhuis. De mannen van Chicago lachten als een boer met kiespijn. Het seizoen zat erop, en hun enige troost hield in dat er volgend jaar weer een nieuw seizoen aanbrak.

‘Als we meer thuiswedstrijden hadden mogen spelen, hadden we gewonnen,’ zei ik.

‘Waarom mocht dat dan niet?’ vroeg Dantrelle.

‘Zo werkt het gewoon. Ons stadion is trouwens niet verlicht, en dat is in de hoofdkompetitie sowieso vrij onhandig.’

‘Ook niet eerlijk.’

‘Tja, het gaat eigenlijk allemaal over geld. En het leven is helaas erg oneerlijk. Vooral voor onze honkbalploeg.’

Terwijl Dantrelle zijn jas ging halen, raapte ik mijn oude handschoen van de grond, met de vervaagde tekst erop. Ik hield hem bij mijn gezicht. De geur van leer riep warme, rijke herinneringen op aan zomeravonden waar geen eind aan kwam. Ik stopte de handschoen terug in een plastic doos in de enige kast die het appartement rijk was. Foto’s lagen als dorre blaadjes verspreid tussen de papieren en affiches. Wij drieën, bezweet en met een glimlach. We stonden watermeloenpitten uit te spugen.

‘Wie is dat meisje?’ vroeg Dantrelle, wijzend op een polaroidfoto van Jesse, die op een picknicktafel zat met een kat in haar armen.

‘Een vriendin van vroeger.’ Onder in de doos lag een honkbalticket voor de finale van 1972.

Ik haalde het jaarboek eruit en bladerde tot ik haar had gevonden. Ze keek naar een punt voorbij de camera. Haar kapsel was te lang en ongelijk geknipt en viel als een schaduw over

haar ogen. De foto was in zwart-wit, maar ik zag het smaragd-groen, de oceaan in haar blik. Ik sloot mijn ogen en hoorde haar lachen, wanhopig om hulp roepen, in het jaar dat ik mijn hart leerde kennen.

Men zegt dat je zo jong nog niet kunt weten wat liefde is. Misschien was het geen liefde. Maar het scheelde niet veel. Hoe langer ik naar Jesses gezicht tuurde, hoe meer mijn hart verscheurd werd om haar en om wat er was gebeurd. Ik dacht dat ik het allemaal achter me had gelaten. Ik was doorgestaan met mijn leven. Maar één telefoongesprek had me meteen weer bij de keel gegrepen.

‘Kan ik nog even tv-kijken zolang jij daarmee bezig bent?’ vroeg Dantrelle.

Ik verontschuldigde me en zette de doos terug. ‘Dantrelle, ik moet misschien een tijdje op reis. Dat betekent dat we komende week niet met elkaar kunnen afspreken.’

Hij keek teleurgesteld en haalde zijn schouders op.

‘Misschien kan ik aan juf Kristin vragen of ze je helpt met rekenen.’

Zijn gezicht klaarde op. ‘Ik vind juf Kristin leuk. Gaan jullie met elkaar trouwen?’

Ik probeerde te glimlachen en schudde mijn hoofd. ‘Ik denk niet dat dat gaat gebeuren.’

‘Waarom niet?’

‘Dat is een lang verhaal dat ik je een andere keer zal vertellen.’

Kristin was een blonde schone die studeerde aan een Bijbelschool in de buurt en die jonge meisjes uit de flats begeleidde. Een week geleden zat ze nog tegenover me aan tafel bij Houlihan. We aten een keertje wat vroeger dan anders. Al voordat onze voorgerechten werden opgediend, voelde ik aan dat er iets mis was. Toen de tranen verschenen, zei ze dat ze veel om me gaf, maar dat het zo niet langer ging.

‘Ik denk dat ik gewoon bevriend met je wil zijn,’ zei ze.

‘Wat betekent dat? Dat ik niet goed genoeg voor je ben?’

Ze schudde haar hoofd. ‘Nee, je bent een geweldige man. Ik

zie hoeveel je om de kinderen geeft en hoe graag je dingen wilt veranderen. Maar het voelt alsof...'

'Het voelt alsof?'

'Alsof je het liefst een superheldenpak aan zou willen trekken en de boel wilt komen redden. Ik kan niet oplossen wat er mis is met die wijk. En dat kun jij ook niet. We kunnen misschien een paar kinderen helpen. We kunnen een verschil maken. Maar het voelt alsof jij dit allemaal in je eentje wilt oplossen.'

Haar woorden staken, omdat ik vond dat Kristin en ik goed bij elkaar pasten. Ik vroeg me af wie van haar huisgenoten me had zwartgemaakt. Als diegene haar fijntjes had geweest op de geloofsverschillen tussen ons, was dat natuurlijk volkomen terecht. Zij was een stuk verder in haar geloof dan ik. Soms voelde het alsof ik haar mijlen eerder al had uitgezwaaid op de smalle weg. We spraken dus af om als vrienden uit elkaar te gaan zodat het project er niet onder zou lijden. Een buitenstaander zou ons alleen hebben zien glimlachen en elkaar beleefd hebben zien omhelzen. Maar het deel van mijn hart dat zij had laten bloeien, lag in scherven op de grond.

Ik pakte de telefoon en belde haar studentenhuis. Iemand anders nam op en ten slotte kreeg ik Kristin aan de lijn.

'Hoi, ik wil je om een gunst vragen,' zei ik, terwijl ik de antenne uitschoof. 'Ik moet thuis een paar dingen afhandelen, maar Dantrelle rekent deze week op me. Denk je dat jij hem kunt opvangen? Ik ben dinsdag nog niet terug.'

'Geen probleem. Ik ben daar die middag toch.'

Ik stak mijn duim op naar Dantrelle. 'Hij zit hier te glimlachen bij dit nieuws.'

'Is hij bij jou?'

'We hebben samen onze ploeg de finale zien verliezen.'

'Wat jammer voor ze. Maar wat scheelt er bij je thuis? Is er iemand ziek?'

'Het ligt nogal ingewikkeld. Misschien kan ik het je later een keer uitleggen.' *Als je me nog een kans gunt.*

'Nou, zeg maar tegen Dantrelle dat hij me kan vinden in ons kantoor.'

‘Dank je voor je hulp, Kristin.’

Ik sprak een boodschap in voor de teamleider van ons opbouwwerk, legde zo weinig mogelijk uit over de reis die ik ging ondernemen en gaf hem het telefoonnummer van mijn ouders voor als iemand me dringend wilde spreken. Daarna bracht ik Dantrelle thuis. We beklommen de kale, naar wildplassers stinkende betonnen trap naar zijn appartement. Zijn moeder deed open. Ze had een onrustige blik in haar ogen en haar kapsel zat wild. Zonder een woord tegen me te zeggen pakte ze haar zoon bij de schouder. Dantrelle kon me nog net gedag zwaaien voordat hij naar binnen werd gewerkt en de deur dichtging.

Met twee treden tegelijk rende ik de trap af. Terwijl ik de flatwijk weer uit liep, bleef ik nadenken over Jesse en de beroerde beslissing die ze blijkbaar had genomen. Als ze ‘ja’ zei, was het afgelopen. En dat ze het zou zeggen, daar twijfelde ik niet aan. Ik moest dus iets verzinnen om haar op andere gedachten te brengen. Een manier om te voorkomen dat ze haar leven zou vergoien. Ik moest haar helpen om de waarheid te erkennen. En al gaf ik het niet toe, al bood ik de mogelijkheid zelfs geen duimbreed ruimte, toch fluisterde iets in mijn binnenste dat er misschien nog hoop voor ons was, zelfs na al die jaren, zelfs al woonden we zo ver bij elkaar vandaan.

Ik smeed wat kleren in een sporttas en zette mijn wekker. Daarna ging ik op bed liggen en luisterde ik naar de geluiden van de stad, in de wetenschap dat ik niet zou slapen. Dickie had gelijk. Ik was het aan Jesse verschuldigd om nog één poging te wagen. En zolang haar rampzalige gang naar het altaar nog geen voldongen feit was, was ik het ook aan mezelf verschuldigd.

Ruim voor middernacht sprong ik in de auto, reed ik richting de snelweg en vervolgens naar het zuiden, naar Indiana en verder, naar de plek waar ik was opgegroeid.

2

Juni 1972

Mijn vader reed in een Chevrolet en vond stellig dat je landverraad pleegde, of op zijn minst Henry Ford beledigde, als je auto niet van Amerikaanse makelij was. Die overtuiging werd zwaar op de proef gesteld tijdens de oliecrisis van de jaren zeventig, maar hij bleef een verstokte liefhebber van zijn *Chevy*, waarmee we die dag van Pittsburgh naar Dogwood reden met een verhuustrailer aan onze trekhaak. Voor dag en dauw waren we al vertrokken, net als op vakantie, zogenaamd om het verkeer te mijden: het begrip ‘verkeer’ hield op de plek van onze bestemming in dat twee boeren op een tractor elkaar passeerden.

Ik werd wakker van de smeekstem van Bill Withers die *Lean on Me* zong. We bleken al een halfuur op de snelweg te zitten. Ik liet het landschap op me inwerken en tegen de tijd dat de huizen waren verdwenen en er niets meer te zien viel behalve landerijen, schoof mijn vader een cassettebandje in de autoradio. Na wat geklik vloeiden de klanken van een bekende wals uit onze luidsprekers. Mijn ouders waren verzot op klassieke muziek. Ze kwamen weliswaar allebei van het platteland, maar toch hadden Mozart, Debussy en Strauss iets wat hen aansprak. Ik herinner me nog goed dat ik op zaterdagmiddagen het huis kwam binnengerend en er operamuziek op stond. Bij andere kinderen thuis was het folk, bluegrass en rock-’n-roll wat de klok sloeg.

Mijn vader reed zonder kaart, alsof hij door een soort onzichtbare kracht werd aangetrokken tot de plek van zijn geboorte. Mijn moeder zat op de bijrijdersstoel, schraapte regelmatig haar keel en wees dan op huizen die ze mooi vond of ornamenten die het leuk zouden doen in de tuin van de nieuwe pastorie.

Terwijl mijn vader op goed geluk reed, vulde mijn moeder de gaten in. Ze gaf commentaar op de dalende brandstofmeter, de doodgereden dieren die hij moest ontwijken, en een stuk of duizend redenen om te versnellen of juist vertragen. Ze had altijd liever dat hij reed, maar het voelde alsof zij onze snelheid en richting bepaalde. Mijn moeder had de touwtjes graag stevig in handen.

Hoe dichterbij we Dogwood naderden, hoe beter ik beseftte dat mijn leven nooit meer hetzelfde zou zijn. Door de jaren heen had ik er elke zomer wel een weekje doorgebracht. Dan ging ik vissen met een oom, of jagen op het terrein van mijn opa, als jaarlijkse, exotische gebeurtenis. Nu werd het mijn dagelijkse realiteit.

Ik zie mezelf nog zitten, dertien jaar oud, terwijl ik door het raam toekeek hoe we de snelweg verlieten en door een buurdorpje reden. We passeerden een statig bankgebouw en een schoonheidssalon, een handel in veevoer, twee benzinepompen, vervolgens een paar boerderijen en akkers, een begraafplaats (in de omgeving waren er verschillende en daar werd binnen de familie over geruzied – waar je begraven lag was haast even belangrijk als waar je woonde), en ten slotte het bord met de plaatsnaam *Dogwood*.

Mijn vader remde af en wees naar een gebouw. ‘Daar staat de kerk.’

‘Calvin, laat hem maar eens even aan Matt zien,’ zei mijn moeder. ‘En kijk uit voor die kuil in de weg.’

Gehoorzaam verliet hij de verharde weg en stuurde het grindpad op. De kerk stond op een lage terp. Het gebouw was vierkant en wit en had een torentje. Erachter zag ik een roestige basketbalring die aan een boom was gespijkerd. Het speelveld was een kaal lapje grond. Bij ons huis in Pittsburgh hing de ring boven de garagedeur en was het veld effen en geasfalteerd.

‘Dit is het,’ sprak mijn vader. ‘Dit is waar God ons naartoe roept.’

Ik had geen vragen of opmerkingen. Wie was ik om tegen

de roeping van God in te gaan? Als je bijna veertien bent, laat je het leven over je heen komen. Je eet wat ze je voorschotelen. Het bestaan is een kwestie van graag of helemaal niet.

‘En daar komt de pastorie,’ zei hij.

In de verte ontwaarde ik een half afgebouw, maar om de een of andere reden ging mijn vader er niet met ons naartoe. We reden langs de lagere school en ik was allang blij dat ik geen tijd hoefde door te brengen in die afgeleefde bouwval.

Dogwood was een dorpje zonder stoplichten, en na een tijdje sloegen we af richting de lange weg die naar het huis van mijn oma leidde. Die was onverhard en stoffig – via het open raampje kreeg ik het fijne gruis in mijn mond dankzij de enkele tegenligger die ons tegemoet kwam rijden. Hoe lyrisch deze landwegen ook waren bezongen door John Denver, zelf kon ik er de charme nog niet van inzien.

Mijn opa was drie jaar eerder overleden, een paar dagen voor kerst. Het was al laat toen de telefoon rinkelde en mijn vader opnam. Zijn stem klonk zacht en brommend. Ik lag in bed *De Zwitserse familie Robinson* te lezen, hoorde hem een paar woorden zeggen en daarna een beetje huilen. Mijn oudere broer Ben, die al studeerde, was op dat moment thuis en stak even zijn behaarde hoofd door de deuropening. De lengte van zijn haardos was een eeuwig twistpunt binnen het gezin.

‘Opa is dood,’ fluisterde hij.

Ik knikte. ‘Dat dacht ik al.’

‘Alles goed met je?’ vroeg hij.

Ik knikte en las verder.

We staken de beek over en reden naar de boerderij. Langs de oprit pronkte een markante rij walnootbomen. Mijn moeder zei dat we niet boven op de septic tank mochten parkeren. Mijn vader stopte onder een torenhoge woudreus.

Achter het huis, in de wei waar de koeien vroeger altijd rondzwierven, waren twee vijvers en een vervallen schuur, die zo te zien de winter niet zou overleven. Oma Plumley kwam

het huis uit getrippeld om ons te verwelkomen en mijn ouders te omhelzen. Toen ze bij mij was aangekomen, loenste ze naar me door haar dikke brillenglazen, die haar ogen een stuk of tien keer groter maakten.

‘En als dat kleine Matt niet is,’ zei ze. Zo te ruiken had ze net koffie zitten drinken. Aan haar lippen zag ik dat ze haar kunstgebit even op zijn plek duwde. ‘Jij bent me een dikkerdje aan het worden, of niet soms?’ Ze keek naar mijn vader. ‘Hij is intussen bijna breder dan hij lang is. Echt een Billie Turf.’

Mijn vader glimlachte geforceerd. Mijn gewichtstoename was voor hem een pijnlijk onderwerp. Ik had hem heus wel met mijn moeder horen smoezen over het heilzame effect dat onze verhuizing naar Dogwood kon hebben. Ik zou veel meer beweging krijgen door het werk op de boerderij en het beklimmen van de heuvels. Waarom de inwoners van Dogwood zoveel waarde hechtten aan lichaamsgewicht begreep ik niet, maar hoe langer ik er woonde, hoe meer ik doorkreeg dat de mensen het bijhielden, een beetje zoals je de sportuitslagen bijhoudt. Iemand kon tijdens het eten van een rabarbertaart zomaar uit het niets tegen zijn buurman zeggen: ‘Heb jij ook gezien hoe dik Vestel aan het worden is?’ Alsof het deels een nieuwtje was en deels een gebedspunt. ‘Als ze zich zo blijft volproppen, kunnen we haar nog eens volpompen met helium en als een ballon boven een golftoernooi laten zweven.’ De niet zo subtiele boodschap was dat je beter dun kon zijn dan dik. En wat wilde ik zielsgraag dun zijn. Wat wilde ik graag net zo snel kunnen rennen als mijn broer. Maar ergens in de loop van mijn kinderjaren, toen mijn moeder vanwege haar depressie begon met koken en bakken, had ik de verlangens van mijn maag net zomin kunnen onderdrukken als mijn verlangen om haar te redden. De taarten en cakes en stoofschotels riepen naar me als gastronomische sirenen, en er was niemand die me vastbond aan de mast om me tegen te houden. Zodoende ging ik er helemaal in op, net zoals ik helemaal opging in boeken, totdat ik uiteindelijk vette Matt werd genoemd. Dat was de enige reden dat ik blij was om weg te zijn uit Pittsburgh.

Mijn vader was niet iemand die kritiek leverde of er vol in-ging. Hij had het hart van een dominee: een en al bemoediging. Hij wilde mij en mijn moeder best helpen met onze sores, maar had nooit ontdekt hoe hij dat moest aanpakken. Wel gebeurde het een keer dat hij de keuken in liep terwijl ik aan de tafel de brownies zat op te eten die mijn moeder had gebakken, met handen vol walnoten in elke hap. Hij wierp me een blik toe, keek weg en schudde zijn hoofd. 'Je bent al zo fors, en toch blijf je het maar naar binnen werken.' Ik stopte even met eten tot hij weg was, voelde me bekeken, nam de brownie mee naar een andere kamer en ging daar zitten lezen.

Mijn vernedering was altijd compleet wanneer mijn moeder aan het begin van het schooljaar een nieuwe outfit voor me ging uitzoeken. Haar doel was een 'ruime' broek. Maar op mijn elfde was zelfs ruim niet ruim genoeg meer. De broeken zaten zo strak dat ik de knoop niet dicht kreeg. De verkoopster op de modeafdeling pakte haar meetlint erbij, knielde neer, sloeg het om mijn middel en trok het strak aan.

'Laten we eens een kijkje nemen op de herenafdeling,' zei ze. 'Hoe oud is hij?'

Ze sprak alsof ik er niet bij was, alsof ik een levenloos voorwerp was zonder gevoelens of voorkeuren. Alsof mijn gewicht ervoor zorgde dat ik doof was.

De vrouw fronste bij het antwoord van mijn moeder en zei: 'Iemand hier neemt te veel jus bij zijn stampot.'

Het eerste wat oma deed nadat ze ons had begroet en mijn zwaarlijvigheid had voorzien van commentaar, was ons uitnodigen voor de lunch. Dit was de andere constante factor in Dogwood. Als men geen opmerkingen aan het maken was over de dunne of dikke lichamen van anderen, boden ze je iets te eten aan. Bij je aankomst en voor je vertrek. Als er visite kwam. Is er iets op tv? Laten we er iets lekkers bij nemen. Alles wat zich afspeelde in het huis, begon en eindigde aan de keukentafel.

De vette damp van ontbijtspek maakte de lucht zwaar als natte dekens aan een waslijn. Je kon tien straten verderop nog horen

hoe ze de eieren openbrak in haar ijzeren koekenpan. Op de dag van onze aankomst schotelde ze ons tosti's met ham en kaas voor, maar ik hield me in. Wel keek ik vanuit mijn ooghoek of papa het erg vond dat ik nog wat extra aardappelsalade nam, want daar was ik gek op. Oma's aardappelsalade was een mengsel dat ik zelfs nog lekker had gevonden als het me via een infuus werd toegediend. De salade was romig en vol, met een rijke smaak, van zichzelf of door het zout, en de garnering van elke maaltijd die er ook maar enigszins toe deed.

'Matt, waarom haal je je fiets niet alvast uit de aanhanger? Dan kun je even lekker een rondje rijden,' merkte mijn moeder op na de lunch.

'Dat is een uitstekend idee,' zei mijn vader.

Eigenlijk had ik helemaal geen zin om de omgeving te verkennen voorbij het huis van oma. Zo ver was ik in mijn eentje nog nooit geweest. Maar het vooruitzicht dat ik het kleine huis mocht verlaten, dat naar oude mensen rook, met zijn krakende vloer, en waar gepraat werd over mijn gewicht, bracht me in recordtijd bij de aanhanger. Eerst probeerde ik hem zelf open te maken, maar de stalen handgreep zat te stevig vast. Ik was dik en ook nog eens kort voor mijn leeftijd, en daarbij had ik gewoon de kracht niet, ook al was ik inmiddels dertien. Dus liep ik terug naar binnen om mijn vaders hulp in te roepen.

'Maar hoelang blijven jullie hier precies logeren?' vroeg oma op het moment dat ik binnenkwam.

'We zijn weg zodra de pastorie klaar is,' antwoordde mijn moeder vlug.

'En Ben? Waar zit hij?'

'Hij verhuist niet met ons mee,' antwoordde mijn moeder.

'Waarom niet? Studeert hij nog steeds?'

'Nee,' zei mijn vader.

'Hij zit toch niet bij die meid?'

'Hij is op zoek naar zichzelf,' zei mijn vader.

Er volgde een stilte. De situatie rondom mijn broer was een voortdurende bron van zorg. Een van die onuitgesproken ge-

bedspunten op de woensdagavond, waarbij een opgestoken hand volstond. Ik vond het spannend dat mijn oma begon over Bens vriendin, want over haar wist ik haast niets.

‘Komt zijn haar nog steeds tot de kraag van zijn overhemd?’ informeerde oma.

‘Dat zou goed kunnen,’ zei mijn vader.

‘Mmm-hmm.’

Je wist dat er een serieus gesprek aan zat te komen als mijn oma *mmm-hmm* zei. Zo verwerkte ze nieuws dat haar niet aanstond. Wat ze ook weleens zei was *goed* – het teken dat ze het niet met een opmerking eens was, maar er geen punt van wilde maken. In huize Plumley kon je aanvaringen het beste vermijden.

‘Mmm-hmm,’ zei ze nog eens. ‘Goed, dat is vast een heel gezonde zoektocht.’

Mijn vader leek maar wat graag naar buiten te willen en vond het dan ook geen probleem om de aanhanger te openen toen ik hem dat vroeg. De inhoud van de kar was verschoven tijdens de reis, waardoor mijn fiets nu achterin lag, onder de andere bagage.

‘Wanneer komt de rest van onze spullen?’ vroeg ik.

‘Die staan in de opslag totdat het nieuwe huis klaar is. Hier op de boerderij is er geen plek voor.’

‘Hoelang duurt dat nog?’

‘Een tijdje. Een maand of twee.’ Hij leek niet al te zeker van zijn zaak. ‘Het wordt fijn, Matt. Dit wordt een nieuw leven voor ons. Een frisse start.’ Hij keek afwezig. ‘Toen ik zo oud was als jij ging ik graag jagen en vissen in deze heuvels. We hadden zelf een boomhut getimmerd. Je oom Willy en ik slingerden aan druivenranken en deden alsof we Tarzan waren... Ga je fiets maar pakken. Maar let deze tijd van het jaar onderweg trouwens wel op slangen.’

Hij liep naar de schuur, waarna ik met veel moeite mijn fiets uit de kar probeerde te krijgen. Ik had hem gevraagd en gekregen als kerstcadeau, maar hij had een veel te klein zadeltje. Intussen had ik dat vervangen door een grotere waar ik veel

minder rugpijn van kreeg. Het stuur zat nu klem onder een doos. Toen ik er een ruk aan gaf, hoorde ik glas breken. Even kromp ik ineen. Een voorwerp gleed vanuit de kar op de grond. Het was mijn honkbalhandschoen. Ineens voelde ik me ontzettend eenzaam. Met deze handschoen had ik vroeger gespeeld, samen met Ben. Ik had de namen van al mijn favoriete spelers erop geschreven. Het voelde als een hoogtepunt van zomers van lang geleden.

De handschoen stopte ik veilig weg in een doos. Zonder te kijken wat er kapot was gegaan, sloot ik de deur. Daarna rolde ik op mijn fiets de oprit af, langs de walnootbomen, richting het bruggetje over de beek. Aan het einde van de oprit bleef ik even staan. Ik keek links en rechts. In beide richtingen strekte de weg zich uit. Ik sloeg links af. Het was een keuze die me voor altijd zou veranderen.

3

Juni 1972

Dogwood in juni heeft iets paradijselijks. Maisstengels rijzen op uit de kleigrond en buigen nederig hun hoofd. Bonen slingeren zich om staken en palen, terwijl meloenen de aarde bedekken zover je kunt kijken, als eerbetoon aan de Gever van al het zaad. De boomtakken raken bedekt met blad en reiken naar de hemel in de warme, vochtige lucht die de wereld doet aanvoelen als een tropische kas.

Destijds had ik daar helemaal geen oog voor. Ik maakte er simpelweg deel van uit terwijl ik over het gruis en grind fiets-te. In het midden was dat allemaal goed aangestampt en egaal, maar richting de berm en verloren je banden hun grip tussen de zwerfende steentjes, die je om de oren vlogen zodra je harder reed dan een kilometer of dertig per uur. Onwillekeurig begon ik het liedje te neuriën dat ik in de auto gehoord had: *Ik heb vast snel een vriend nodig.*

Achter me klonk laag gebrom en ik maakte plaats door de berm op te zoeken. Een pick-up reed langs, maar het enige wat ik kon zien was een verweerde hand die werd opgestoken bij de buitenspiegel. Dat was een kenmerk van de mensen in de heuvels, daar kwam ik al snel achter. Ze maakten altijd een vriendelijk gebaar naar anderen die ze onderweg tegen het lijf liepen. Een simpele beweging, gewoon je hand opsteken, oog hebben voor het beeld van God dat voortploetert langs de weg, dat was wel het minste dat je voor iemand kon doen.

Het stof daalde neer, en op dat moment leerde ik dat je niet met open mond of ogen in de wolk moet kijken. Ik spuugde het gruis uit mijn mond en volgde daarna de truck. Die reed een smaller weggetje op en ik fietste erachteraan, langs de paar

huizen en woonwagens die her en der in het landschap opdoken. De mooie huizen lagen verder van de weg af, maar de woonwagenbewoners wilden juist bereikbaar zijn, zo leek het.

Honden blaften en trokken aan hun kettingen. Kippen kielden, en pal langs de weg slingerde een beekje door het landschap. Roestige brievenbussen hingen aan rottende houten palen. Steekmuggen zoemden rond mijn hoofd en enorme vliegen landden op mijn rug en zogen mijn bloed op voor ik ze voelde toeslaan. Ik zou ze leren kennen als horzels.

Op de veranda langs de voorgevel van een huis verscheen een hondje dat schrill kefte. Hij zag eruit als Toto uit *De tovenaars van Oz*. Ik kon het niet nalaten om er mijn eigen draai aan te geven: 'We zijn niet meer in Pittsburgh.'

Ik reed langs een oude schuur, een stukje over een heuvelrug, en daarna langs een weiland, rechts van me, bezaaid met koeien en een paar paarden. In de verte stond een statig landhuis op een terp met ongetwijfeld volop uitzicht over de landerijen. Erachter bevond zich een kale heuvel. Het gras was tot aan de wortels afgeknaagd en er waren brandplekken te zien op de hele weide. De oprit naar het huis werd beschermd door een stalen poort en door borden met *Privéterrein. VERBODEN TOEGANG*.

Ik reed maar door over dezelfde weg en vroeg me af hoe ver ik intussen was en of iemand me überhaupt zou missen.

De weg ging omlaag en rechts van me steeg de berm tot een heel stuk boven mijn hoofd. Ineens hoorde ik een angstaanjagend gebries en kneep ik keihard in mijn remmen. Toen ik opkeek, zag ik in het tegenlicht een silhouet van een dier. Ik hield een hand boven mijn gezicht en kneep mijn ogen tot spleetjes.

'Hoi, paard,' zei ik, omdat ik geen idee had hoe je zo'n dier hoorde te begroeten. Ik wilde verder fietsen, maar het beest hinnikte en schudde zijn hoofd. Daarom stapte ik af en zette mijn fiets op de standaard.

Ik probeerde tegen de steile berm op te klimmen, maar gleden omlaag. Ik probeerde met mijn schoenpunten treden te graven

in de klei, maar ook dat mislukte. Uit de aarde staken de wortels van een oude boom. Ik pakte ze vast en probeerde mezelf op te trekken. Ook die klimpoging mislukte jammerlijk door mijn gewicht, mijn onbalans of mijn gebrek aan atletische vermogens. Uiteindelijk liep ik een paar meter terug over de weg, tot aan het begin van de afdaling. Daar klom ik de berm op en vervolgde mijn weg langs het hek. Niet dat daarboven veel plek was, want de afrastering stond nadrukkelijk dicht bij de rand.

Ik plukte een handvol gras om het ijs te breken, maar schrok terug toen ik bij het paard kwam, want wat ik zag maakte me misselijk. Het dier had niet uit pure nieuwsgierigheid op me staan neerkijken. Het zat vast. Het prikkeldraad was losgeraakt van de palen en lag in een slordige hoop op de grond. De roestige punten staken diep en in vreemde hoeken uit het paardenbeen.

‘Jij zit goed in de problemen, jongen,’ zei ik.

Door mijn stemgeluid trok het paard zijn hoofd terug en zette het zijn bloederige been neer. Zo stond er geen spanning meer op de wond. Bij de aanblik van het rauwe vlees wendde ik mijn gezicht af. Het dier hinnikte en trok zijn been snel weer op toen hij werd aangevallen door een zwerm vliegen. Rondom het paard hing een stank die me de adem benam.

‘Rustig maar, rustig maar,’ zei ik. Praten tegen het paard leek te werken. ‘Als jij hier blijft, ga ik hulp halen.’

Ik wilde omlaag springen maar bedacht me en rende terug langs het hek. Terwijl ik op mijn fiets sprong, vroeg ik me af of ik mijn vader om hulp moest gaan vragen. Ik dacht ook even na over het huis verderop, met al die verbodsborden eromheen.

Maar aan de andere kant van de weg, verstopt in een dal tussen twee heuvels, stond een huisje dat me nu pas opviel. De oprit was niet veel meer dan twee bandensporen met gras ertussenin. De brievenbus stond open en was leeg, aan het vlaggetje te zien. Met zwarte verf was op de zijkant ervan de naam *Woods* gekalkt.

Via een van de sporen reed ik naar het huis. Daar stapte ik af en parkeerde ik mijn fiets. Ik had nog nooit een huis gezien met

zo'n vieze bruine kleur. Het zag eruit alsof er dakbedekking tegen de muren was gespijkerd. De fundering werd gevormd door stapeltjes betonblokken. Naast het huis stond een doorgeroeste auto en in de voortuin zag ik een schommel staan, of wat er nog van over was. Hij was diep weggezakt in de modder en de enige zitting die er nog aan hing, raakte haast de grond. Tegen de andere zijgevel van het huis lag een stapel oude autobanden, en heel even dacht ik dat het huis misschien leegstond.

Totdat er een schurftige, zwarte hond onder het huis vandaan sprong. Hij liet zijn tanden zien en blafte zo hard dat er witte schuimvlokken uit zijn bek vlogen. Ik wilde wegrekken maar stond als aan de grond genageld. Ik kon de ribben van de hond tellen onder zijn matzwarte vacht. Toen zijn ketting strak kwam te staan, deinsde ik achteruit. Het leer van zijn halsband kraakte van ouderdom.

'Bek dicht, Carl!' riep iemand vanuit het huis.

De hond draaide zich om, keek naar het huis en weer naar mij. Hij blafte nog eens, maar na nog een 'Carl!' trok hij zich zacht jankend terug naar zijn plek onder het huis. Ik vroeg me af wie zijn hond nou Carl noemde.

'Als je wat komt verkopen: wij hebben alles al.' Het was een vrouwenstem. Jong en hees. Een zware tongval die kenmerkend was voor deze streek.

'Ik kom niks verkopen,' zei ik met trillende stem.

'Ga toch maar weg.'

Door de onverbiddelijkheid in haar stem draaide ik me om. Maar daarna dacht ik aan het paard en het bloed, en ik besloot voet bij stuk te houden.

'Wat wil je?' riep het meisje.

Ik zocht naar woorden en liep naar het huis toe. Vanuit mijn ooghoeken hield ik de nahijgende hond in de gaten.

'Ik heb hulp nodig.'

Met wat moeite ging piepend en krakend de voordeur open. Een meisje duwde tegen de hordeur, waarin geen gaas of glas zat en die dus eigenlijk niets anders dan een stalen frame was.

Hij sloeg achter haar dicht en ze sprong van de treden, die ook al van betonblokken waren gemaakt.

Ze had donkerblond haar en liep blootsvoets. Haar afgeknipte spijkerbroek was iets te groot voor haar bouw, dus had ze een stuk touw door de lussen gehaald bij wijze van riem. De broek was gebleekt en rafelig en haar T-shirt was vervaagd tot een roomwitte tint die bijna bruin leek bij haar melkwitte huid. Toen de hond zijn kop onder het huis vandaan stak en blafte, riep ze: 'Bek dicht!' en Carl gehoorzaamde.

Eenmaal dichterbij gekomen zag ik hoe soepel en pezig ze was, en dat ze heel dunne armen en benen had. Haar bewegingen waren katachtig efficiënt. Ze sloeg haar armen over elkaar en het viel me op dat haar vingernagels kort afgeknipt waren. Haar wangen zaten boordevol sproeten en toen ik haar blauwe ogen eenmaal zag, vergat ik bijna waarom ik op dit huis was afgekomen. In mijn boeken had ik gelezen over dit soort schoonheid, en over mensen die zo overdonderd waren door een ontmoeting dat hun hart een slag oversloeg, maar zelf had ik zo'n gevoel nog nooit ervaren, tot nu.

'Je komt hier zeker niet vandaan?' vroeg ze.

Ze was een klein stukje langer dan ik, maar het scheelde weinig. Twee van haar snijtanden stonden iets verder naar voren dan de rest, alsof ze een beter uitzicht wilden hebben.

'Nee, dat klopt.'

'Waar kom je vandaan?'

'Pittsburgh.'

Haar mond viel open van verbazing. 'Ben jij de zoon van de nieuwe dominee?'

'Ja,' zei ik. Ik zweette inmiddels flink en veegde mijn gezicht af met mijn mouw.

Ze reikte me haar groezelige hand. 'Jesse Woods. Welkom in deze buurt, of wat het ook is. Logeren jullie bij je oma?'

Ik schudde haar ruwe hand en knikte.

'Wij gaan niet naar de kerk van je vader, maar bedankt dat je ons kwam uitnodigen.'

‘Daar kwam ik niet voor. Ik bedoel, je bent meer dan welkom, maar ik kom hier voor het paard. Verderop langs de weg.’

Jesse keek me indringend aan, alsof ik haar zojuist had uitgescholden, of haar moeder had beledigd. ‘Bij Blackwood?’

‘Ik weet niet van wie het is, maar het is hier vlakbij.’ Ik wees naar de boerderij achter me.

Ze zette een stap in mijn richting, schudde haar haren uit haar gezicht en stak toen een benige vinger in mijn richting. ‘Er is één ding dat je goed moet begrijpen... Hoe heet je eigenlijk?’

‘Matt Plumley.’

‘Matt. Is het eigenlijk Matthew?’

Ik knikte.

‘Je moet begrijpen dat de man die dat stuk grond bezit, je levend vilt als hij je op zijn boerderij betrapt. Of er te dichtbij. Hij is nog gemener dan een adder en hij bijt door. Snap je dat?’

‘Wie is daar, Jesse?’ riep iemand vanuit het huis. Daarna klonk het gehoest en gehijg van een oudere vrouw door het openstaande raam.

‘Het is onze nieuwe buurjongen, mama. Zoontje van de dominee.’

‘Stuur hem naar huis en ga eens kijken bij Madelief. Ze is veel te stil.’

‘Is goed, mama,’ gilte Jesse. Ze richtte zich weer tot mij en dempte haar stemgeluid. ‘Dus let erop: nooit in de buurt komen van die vent en zijn eigendommen. Begrepen?’

Ze liep langs de roestige auto naar de achterkant van het huis en ik volgde haar, met een schuin oog op Carl om te zien of hij dat goedvond.

‘Er zit een paard vast in het hek,’ zei ik. ‘Hij heeft echt heel veel pijn.’

Jesse liep door tot aan een veldje vol onkruid, terwijl ik me herinnerde wat mijn vader had gezegd over slangen.

‘Heb je me niet gehoord?’ zei ze. ‘Als dat paard van Blackwood is, kun je er het beste met je tengels van afblijven.’

‘Maar als we niks doen, gaat hij dood.’

Ze bleef staan en draaide zich om. ‘Leg uit.’

Ik vertelde haar wat ik had gezien en het leek haar iets te doen. ‘Is het die kleine merrie met een witte bles op haar hoofd, op deze plek?’

Daar bij het paard had ik alleen maar oog gehad voor dat bloederige been, maar ik rook mijn kans en zei: ‘Ik denk van wel.’

Jesse keek gepijnigd en beet haar vingernagels nog wat korter. ‘Goed dan. Blijf hier.’

Ze liep de achtertuin in, die er in mijn ogen vooral uitzag als een nooit gemaaid grasveld. Bij een groepje veldbloemen riep ze: ‘Madelief! Grace!’ Ik hoorde gegiechel en Jesse rende eropaf, boog zich voorover en verdween in de hoge begroeiing. Toen ze terugkwam droeg ze een meisje van een jaar of drie over haar schouder. Ook zij had blote voeten, en een knuist vol madeliefjes.

‘Zet me neer!’ krijste ze, waarbij het woord *neer* twee langge-rekte lettergrepen kreeg. ‘Ik wil deze aan mama geven.’

‘Dat mag, maar dan moet je wel binnen blijven, begrepen? Er zitten overal teken en je weet wat er gebeurt als je gestoken wordt door een bij.’

‘Kan me niks schelen,’ zei Grace.

‘Dan wordt ze zo bol als een pompoen,’ legde Jesse aan mij uit. Om tegen haar zus te vervolgen: ‘Wedden dat het je wel iets kan schelen als ik met je klaar ben? En nu hup, naar binnen. Ik heb nog meer te doen.’

Jesse opende de achterdeur, die wel hoog zat, maar geen trapje had, en zette het kind neer op de vinylvloer. Ze sloot de deur en barricadeerde hem met een stuk hout. ‘Dit zou haar wel binnen moeten houden tot ik terug ben. De voordeur krijgt ze zelf nog niet open.’

Ik keerde me om en haastte me naar mijn fiets. Tot mijn ver-rassing volgde Jesse me te voet. Ze draafde over het ruwe wegdek alsof het een gemanicueerd gazon was en hield mijn fietstempo met gemak bij, sterker nog: ze nam een voorsprong omdat het haar kennelijk te langzaam ging. Haar voeten waren gehard en

haar lange haren wapperden achter haar aan.

Ik was al eerder verliefd geweest. Maar als laatbloeier was ik doodsbang voor meisjes. En ik was ook nog eens de zoon van een dominee, dus ik stond met 2-0 achter. En toch, terwijl ik zo achter Jesse aan reed en haar mengeling van vrouwelijkheid en kracht in actie zag, gebeurde er iets met me.

Ik parkeerde mijn fiets op het diepste punt van de afdaling. Jesse liep met twee stappen tegen de berm op, greep de boomwortel en zwaaide zich omhoog. Van beneden keek ik toe terwijl ze het paard onderzocht.

‘Beestje toch,’ zei ze. ‘Ze was vast op zoek naar iets te eten aan de andere kant van het hek en nu zit ze vast. Je hebt trouwens gelijk. Het ziet er helemaal niet goed uit.’

‘Wat moeten we doen? Gaan we naar meneer Blackwood?’

Ze fronste. ‘We moeten haar bevrijden. Een draadtang hebben we nodig. Een grote. Heeft je vader die?’

‘Weet ik niet. Ik denk dat zijn gereedschap er nog niet is. Het meest noodzakelijke hebben we meegenomen in de aanhanger, maar –’

‘Wij hebben er ook geen een.’ Ze knipte met haar vingers. ‘Dickie wel. Die hebben we gebruikt toen... het maakt niet uit waar we hem toen voor gebruikten. Als jij nou naar zijn huis fietst en vraagt of we zijn draadtang even mogen lenen.’

‘Maar –’

Ze zag mijn verwarring. ‘O ja, jij bent nieuw. Je weet niet waar hij woont.’

‘Waarom ga jij niet?’ vroeg ik.

‘Mag ik dan jouw fiets lenen?’

‘Tuurlijk. Heb je zelf geen fiets?’

Jesse schudde haar hoofd.

‘Oké, neem hem maar. Ik wacht hier wel.’

Ze keek naar het huis. ‘Is goed, maar hou Madelief een beetje in de gaten. Als ze ontsnapt, steekt ze misschien de weg over omdat ze mij zoekt. Dan moet je haar weer naar binnen sturen.’

Ik knikte. Ze sprong op mijn fiets en zette met haar blote

voeten kracht op de pedalen. Een stofwolk waaide op bij mijn achterwiel toen ze haar beenspieren aanspande. De stilte van de bossen voelde ineens overweldigend en ik vroeg me af of ik misschien een fout had gemaakt. Misschien had ze gewoon mijn fiets gejat. Misschien moest ik nu naar huis lopen. Stel dat ik gebeten werd door een slang?

Ik zag iets bewegen bij Jesses huis. Het meisje liep naar de weg en keek zoekend om zich heen. Ik rende haar kant op en zwaaide. ‘Ga maar naar huis,’ riep ik. ‘Dat moet van je zus.’

Toen ze me hoorde, rende ze weer terug naar het huisje, met de madeliefjes nog altijd stevig in haar hand, begeleid door het geblaf van Carl. En dat meisje kreeg de voordeur zogenaamd niet zelf open.

Er verstreek een eeuwigheid. Ik pakte een paar kiezels en probeerde de lege bierflesjes te raken die langs de kant van de weg lagen. Ik zei een paar woorden tegen het paard. Ten slotte hoorde ik stemgeluiden en fietsbanden. Even later kwam Jesse de bocht om. Achter haar reed een jongen met een donkere huid en zwarte krullen.

Dickie Darrel Lee Hancock leefde helemaal onder aan de pikorde binnen Dogwood. Ik ging begrijpen dat het zelfs als je arm was nog altijd uitmaakte hoeveel status en welke maatschappelijke positie je bezat. Het gezin van Jesse Woods was de maatstaf die iedereen gebruikte om het gevoel te krijgen dat ze het zelf in elk geval niet zo beroerd getroffen hadden. Een gezin kon uit elkaar vallen, iemand kon zijn baan kwijtraken, er kon iemand ziek worden of worden overvallen door een natuurramp – in deze streek meestal een overstroming van Bijbelse proporties – en nog altijd zouden ze zeggen: ‘Gelukkig hebben wij het minder erg dan die van Woods.’

Dickie Darrel Lee stond niet zo extreem laag op de economische ladder, maar maatschappelijk gezien kon je niet verder zakken dan hij. Zijn vader diende in het leger, en daarmee was Dickies moeder feitelijk een alleenstaande moeder. Tel daar

zijn huidskleur en gemengde afkomst bij op, en dan had je het perfecte recept om een buitenbeentje te produceren. Dat hij en Jesse elkaar hadden gevonden mocht geen verrassing heten.

Jesse reed met mijn fiets naar de rand van de weg, liet hem op het grind vallen en was in een flits boven. Dickie zette die van hem aan de overkant van de weg tussen het onkruid.

‘Hoi,’ zei hij in het voorbijgaan.

‘Alles goed?’ vroeg ik stijfjes.

‘Bizar goed,’ antwoordde Dickie. Daarna nam hij dezelfde route omhoog als Jesse, met de tang in zijn handen.

Ik overwoog om de klim nog eens te proberen, maar de helling was te steil. Toen Dickie het paardenbeen zag, gooide hij er een reeks vloeken uit.

Jesse wierp hem een blik toe. ‘Ik zei toch dat hij de zoon van een dominee is.’

Dickie keek me aan. ‘Sorry.’

‘Maakt niet uit,’ zei ik. ‘Hé, ik zat te denken. Als we het leven van dit paard redden, geeft iemand ons misschien wel een beloning.’

‘Blackwood niet. Die kijkt je vuil aan en jaagt het beest met een kogel door de kop als hij dit ziet.’

Dickie knikte. ‘Klopt. Hij gaat haar afmaken, zeker weten.’

‘Misschien hebben jullie het mis,’ zei ik. ‘Volgens mijn vader moet je mensen altijd de kans geven om te veranderen.’

Jesse graaide naar de tang, maar Dickie liet hem niet los. ‘Wacht even. Dat prikkeldraad zit er vast zo diep in dat het paard nu niet bloedt. Als je het weghaalt, bloedt ze dood.’

‘Misschien moet ik meneer Blackwood er toch even bij halen,’ zei ik.

Jesse negeerde me en zei tegen Dickie: ‘Als we niks doen, bloedt ze sowieso dood.’

‘Daar hebben ze toch zo’n woord voor?’ vroeg Dickie zich af.

‘Een catch 22,’ reageerde ik. ‘Dat komt uit een boek over de Tweede Wereldoorlog.’

Ze starden me allebei aan alsof ik iets was wat je maar beter

heel snel op kon vegen. Dickie keek weer naar het paard en zei: ‘Misschien moeten we bidden, zoals die dominees op tv. Dan houden we een genezingsdienst.’

‘Mijn moeder heeft dat weleens gezien. Ze zei dat mensen zo hard worden geduwd dat ze omvallen.’

‘Ze worden niet geduwd. Dat is de Geest –’

Jesse pakte de tang van hem af.

‘Wat ga je doen?’ vroeg ik.

‘Wat denk je dat ik ga doen? Ik ga die draad doorknippen.’

Dickie probeerde de tang terug te pakken, maar Jesse duwde hem van de helling af. Hij sprong en landde op zijn voeten.

‘Waarom deed je dat nou weer?’ riep Dickie.

‘We hebben geen tijd voor zo’n discussie,’ zei ze. ‘Als jullie tweeën een comité willen vormen, ga dan gerust je gang.’

‘Ik protesteer, voor de vorm,’ zei Dickie.

Jesse ging dichterbij het hek staan. Nu konden we haar niet meer zien vanaf de weg. Om toch nog iets mee te kunnen krijgen, zetten Dickie en ik een stap naar achteren. Het paard leek aan te voelen dat Jesse niets slechts in de zin had.

‘Luister nou, dit gaat niet werken,’ zei Dickie.

‘Rustig maar, meisje,’ zei Jesse, om het paard op haar gemak te stellen terwijl ze intussen met de tang richting het gewonde been ging. ‘Het komt vast allemaal goed met jou.’

Knap.

Het geluid echode als een gewerschot en het paard tilde haar hoofd op.

‘Het is al goed,’ zei Jesse teder. ‘Nog één keer knippen en dan ben je weer vrij.’

Ze manoeuvreerde de tang naar de andere kant en had beide handen nodig om de draad ook daar door te knippen. Het paard begreep nog niet dat ze nu weer los was en vluchtte dus niet weg. Dat bood Jesse de mogelijkheid om de draad een stukje uit de wond te wrikken. Maar net toen ze genoeg ruimte had gemaakt voor de tang, begon het paard te steigeren en galoppeerde ze het open veld in, met het stuk prikkeldraad nog in haar been.

‘Kijk haar eens gaan!’ zei Jesse. Triomfantelijk hield ze de tang boven haar hoofd.

Dickie rende tegen de hoge berm op en stond al snel als een koning boven op de heuvel. Ik ging op weg naar de makkelijke manier om boven te komen.

‘Hé,’ zei Dickie. ‘Waar ga jij nou heen?’

‘Ik kom daar niet omhoog.’

‘Tuurlijk wel. Gewoon proberen.’

Ik nam een aanloopje maar gleeed weg voordat ik met mijn hand de boomwortel kon pakken.

‘Nu nog een keer, maar dan moet je gewoon twee stappen nemen en je hand uitstrekken.’

Ik wilde protesteren. Ik wilde de makkelijke weg nemen. Maar iets in Dickies gezicht zorgde ervoor dat ik nog een laatste poging deed. Zijn aanmoediging leek op die van mijn broer, wanneer hij een bal hoog opgooide en zei dat ik eronder moest gaan staan om hem te vangen. Al landde hij meestal alsnog op de grond.

‘Kom,’ zei Jesse tegen me. Ze ging naast Dickie staan.

Ik rende door het grind naar de helling en nam twee stappen omhoog. Dickie pakte mijn ene hand en Jesse de andere, en met een laatste stap over de rand stond ik daar dan eindelijk, met een gevoel van kracht en overwinning dat mijn hele lijf deed tintelen.

‘Bedankt,’ zei ik.

‘Dat was een kleine stap voor een mens, maar een reuzensprong voor de domineeszoon,’ zei Dickie.

Ik lachte terwijl ik op adem kwam en omlaag keek naar de plek waar ik daarnet nog had gestaan. In mijn eentje had ik dat nooit klaargespeeld.

‘Ze ziet er bevrijd uit, toch?’ zei Jesse, die naar het paard keek.

‘Ze hinkt,’ zei Dickie. ‘Ik vind nog steeds dat we hadden moeten wachten. Ik heb weleens gehoord over een meisje dat op een potlood was gevallen. Die ging dwars door haar borstkas. En toen ze hem er weer uit trokken, begon ze te bloeden als een rund.’

Misschien lag het aan zijn opvoeding of anders aan zijn plekje in de maatschappij, maar dat het glas halfleeg was, kreeg door Dickie weer een heel nieuwe betekenis. Hij kende mensen die ogen en oren waren kwijtgeraakt en zo'n beetje ieder ander lichaamsdeel vanwege de een of andere jammerlijk verkeerde beslissing.

'Maar goed dan dat paarden geen puntenslijpers hebben,' zei Jesse gevat. 'Wat wil je nou eigenlijk zeggen?'

'Die draad kan wel een slagader hebben doorboord,' zei Dickie.

'Moet je zien,' zei ik, en ik wees naar het paard.

De merrie liep weer in onze richting, maar onvast, met haar gewonde been omhoog. Ze liet het zakken en stortte met haar hoofd naar voren op de grond, waarna ze op haar zij viel.

'Ik zei het toch,' zei Dickie.

Jesse sloeg een hand voor haar mond. 'O, wat erg.'

Het paard lag bewegingloos in de wei, en met zijn drieën keken we vol afschuw toe.

'Denken jullie dat ze dood is?' vroeg ik.

'Waarschijnlijk is ze gewoon flauwgevallen van dankbaarheid,' zei Dickie.

'Nou, in elk geval hebben we iets gedaan,' zei ik. 'En het laatste wat dat paard gezien heeft, waren drie kinderen die probeerden haar te helpen.'

Jesse klemde haar kaken op elkaar. De tranen stonden in haar ogen. 'Dat is niet genoeg. We hadden haar kunnen redden.'

Achter ons klonk een zacht gebrom en toen ik me omdraaide, zag ik een stokoude rode pick-up met een wit dak komen aanrijden.

'OB!' riep Jesse.

De truck bleef staan bij de poort en rolde daarna langzaam verder in onze richting, terwijl ik nog stond te bedenken wat OB kon betekenen. Intussen was er alleen geen sprake meer van *ons*. Jesse en Dickie waren omlaag gesprongen en hadden zich verstoppt in het gras.

‘Spring op je fiets en maak dat je wegkomt,’ fluisterde Jesse. ‘Vlug!’

Ik stond bovenaan op de helling te aarzelen.

‘Springen en naar beneden glijden,’ zei Dickie. ‘Dat is de snelste manier.’

Ik ging op de rand zitten en probeerde langzaam omlaag te komen. Maar door mijn gewicht en mijn zwaartepunt werd ik gelanceerd en landde ik op mijn buik. De lucht werd uit mijn longen geslagen. ‘Au, au, au,’ kermde ik, en ik probeerde op adem te komen. Tegen de tijd dat ik weer op mijn voeten stond, staarde Ouwe Blackwood me recht in mijn gezicht door zijn opengedraaide autoraam.

‘Wat is er mis met je, jongen? Kun je niet lezen of zo?’

Ik hapte naar lucht.

‘Geef antwoord!’

‘Nee, meneer. Ik bedoel, ja, meneer. Ik kan lezen.’

‘Wat denk je dan dat “Verboden toegang” betekent?’

Ik gaf geen antwoord, omdat het een retorische vraag was en ik nog steeds stond uit te hijgen. Aan het achterraampje van de cabine had de man een geweer gemonteerd. En als het klopte wat Jesse zei, had mijn laatste uur geslagen.

‘Hoe heet je, dikke?’

Boven het gebrom van de automotor uit hoorde ik Jesse iets fluisteren. Blackwood kon niet boven op de berm kijken, en zag dus niet dat de afrastering kapot was en de kleine merrie lag dood te bloeden. En mijn nieuwe vrienden zag hij ook niet.

‘Wegwezen,’ siste Jesse.

Ik rende naar mijn fiets en pakte hem op. Blackwood reed naar voren, zodat ik niet weg kon.

‘Van wie ben jij er eentje?’ brulde Blackwood. ‘Geef antwoord!’

Ik duwde de fiets de weg op, sprong op het zadel en reed pal langs zijn openstaande raampje. De man schraapte zijn keel en spuugde, maar daar bleef ik niet op wachten.

‘Opgeruimd staat netjes! Wegwezen jij, met je dikke reet. En

laat ik je hier niet nog eens zien!’

Ik trapte de benen uit mijn lijf, bang dat Blackwood me zou achtervolgen of aanrijden. Ik keek nog één keer om maar zag geen spoor van Jesse of Dickie.

De dood van de kleine merrie was het eerste geheim dat we samen deelden. Er zouden er nog vele volgen.

‘Een aangrijpende roman over het verliezen van
onschuld en de bevrijdende kracht van de waarheid.’
Charles Martin

Zomer 1972. Matt Plumbley verhuist met zijn familie naar het plattelandsdorp Dogwood, waar zijn vader is aangesteld als predikant. Matt voelt zich als een vis op het droge totdat hij vriendschap sluit met twee andere buitenstaanders: Dickie Darrel Lee Hancock en Jesse Woods. De drie kinderen beleven mooie avonturen, en Matt wordt langzamerhand verliefd op Jesse. Totdat een fatale nacht hun levens voor altijd verandert.

Jaren later krijgt Matt het nieuws dat Jesse gaat trouwen en denkt hij terug aan die ene nacht. Wat als er meer aan de hand was dan hij toen besepte? Hij keert terug naar Dogwood om de waarheid boven tafel te krijgen... en om te voorkomen dat Jesse haar oude belofte breekt.

CHRIS FABRY heeft al vele boeken op zijn naam staan. Met *De redding van Jesse Woods* won hij niet alleen een Christy Award, maar kreeg hij ook een Award of Merit van *Christianity Today*, een prestigieuze prijs die maar zelden uitgereikt wordt voor een roman.

‘Vriendschap, haat, bedrog, liefde en wraak-
gevoelens wisselen elkaar af... Een voortreffelijke
roman die ik iedereen kan aanbevelen.’
Nederlands Dagblad over *Onder een bloedrode hemel*

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 302

9 789029 729932